

AZ ADATHIÁNYOK KEZELÉSÉNEK ÉS ÉRTELMEZÉSÉNEK LEHETŐSÉGEI A NEMZETKÖZI VÉDELEMBEN RÉSZESÍTETT SZEMÉLYEK TÁRSADALMI BEILLESZKEDÉSÉNEK VIZSGÁLATA SORÁN

NEMZETKÖZI VÉDELEMBEN RÉSZESÍTETT SZEMÉLYEK
TÁRSADALMI INTEGRÁCIÓJA MAGYARORSZÁGON
– NIEM SZAKPOLITIKAI ELEMZÉSEK

NÉMETH ÁDÁM

ADATHIÁNYOK

DR. NÉMETH ÁDÁM

AZ ADATHIÁNYOK KEZELÉSÉNEK ÉS ÉRTELMEZÉSÉNEK LEHETŐSÉGEI
A NEMZETKÖZI VÉDELEMBEN RÉSZESÍTETT SZEMÉLYEK TÁRSADALMI
BEILLESZKEDÉSÉNEK VIZSGÁLATA SORÁN

**Nemzetközi védelemben részesített személyek társadalmi integrációja Magyarországon
– NIEM szakpolitikai elemzések**

Kiadja a **Menedék – Migránsokat Segítő Egyesület**.

A kiadásért felel a Menedék – Migránsokat Segítő Egyesület elnöke.

Az elemzés a "Nemzetközi védelemben részesített személyek társadalmi integrációja Magyarországon – NIEM Szakpolitikai Elemzések" című sorozat része, amely a NIEM – Nemzeti Integrációt Értékelő Mechanizmus elnevezésű, PL/2015/AMIF/SA azonosítószámú, az Európai Unió Menekültügyi Migrációs és Integrációs Alapja által támogatott nemzetközi kutatási és stratégiai projekt keretében készült el.

A sorozatot szerkesztette: **KOVÁTS ANDRÁS – SOLTÉSZ BÉLA**

Szöveggondozás: **BORBÁTH PÉTER**

ISBN: 978-963-89566-7-5

Az elemzés letölthető a www.forintegration.eu és a www.menedek.hu weboldalakról.

Az elemzésben szereplő vélemények kizárólagos felelőssége a szerző(ke)t terheli. Az Európai Bizottság, valamint a lengyel Belügy- és Közigazgatási Minisztérium nem vállal felelősséget az elemzés tartalmáért, illetve az azokban foglalt információk felhasználásáért.

© Menedék – Migránsokat Segítő Egyesület, Dr. Németh Ádám, 2021.

Minden jog fenntartva. Az elemzés és az abban található ábrák a szerzői jog védelme alatt állnak. Felhasználásuk csak a szerző(k) és a kiadó megnevezésével engedélyezett.

Menedék – Migránsokat Segítő Egyesület

1081 Budapest, Népszínház utca 16. III/3.

www.menedek.hu

A projekt az Európai Unió Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alapjának (AMIF) lengyelországi nemzeti programja támogatásával valósul meg.

AZ ADATHIÁNYOK KEZELÉSÉNEK ÉS ÉRTELMEZÉSÉNEK LEHETŐSÉGEI A NEMZETKÖZI VÉDELEMBEN RÉSZESÍTETT SZEMÉLYEK TÁRSADALMI BEILLESZKEDÉSÉNEK VIZSGÁLATA SORÁN

NEMZETKÖZI VÉDELEMBEN RÉSZESÍTETT SZEMÉLYEK
TÁRSADALMI INTEGRÁCIÓJA MAGYARORSZÁGON
– NIEM SZAKPOLITIKAI ELEMZÉSEK

DR. NÉMETH ÁDÁM*

*Külső szakértő. Tudományos munkatárs a Pécsi Tudományegyetemen és OeAD posztdoktori kutató az Osztrák Tudományos Akadémián. Az elemzésben leírtak nem feltétlenül tükrözik a Menedék – Migránsokat Segítő Egyesület vagy egyéb NIEM partnerek véleményét. A szerző a tudományos objektivitást mindvégig szem előtt tartva, politikamentes módon járta körbe a nemzetközi védelemben részesített személyekkel kapcsolatos adathiány témáját.

Vezetői összefoglaló

E tanulmány célja az, hogy feltárja a nemzetközi védelemben részesített személyekkel kapcsolatos adathalmaz legfőbb hiányosságait és problémáit. Az elemzés alapját a 168 tételből álló NIEM indikátorlista jelentette. Összességében az indikátorok kb. negyedéről semmilyen információ nem áll rendelkezésre Magyarországon; ez főleg az implementációra és a számadatokra vonatkozik. Különösen kevés adat kapcsolódik a családegyesítési és állampolgársági eljárásokhoz, ill. a foglalkoztatottsági, lakhatási és egészségügyi területekhez.

Amellett, hogy bizonyos adattípusok egyáltalán nem kerülnek regisztrálásra, ill. az alacsony mintaszám is problémát jelenthet (lásd: felfedés elleni védelem), az adathiány konkrét, számszerűsíthető része valószínűleg létező adatsorokat takar. A szakértői interjúk alapján ezek a törvényes eljárás során papírra is kerültek, de aztán „lebegnek” az államigazgatási alrendszerekben anélkül, hogy feldolgozásra kerülnének. A harmadik tipizálás a megoldási esélyekkel kapcsolatos. Míg bizonyos adattípusok aligha valószínű, hogy valaha is összeírásra kerüljenek, más indikátorok egy-egy kutatási projekt során feltárhatók lennének, de csak az illetékes önkormányzatok bevonásával. A harmadik csoportba létező, de a rendszerből igen kis valószínűséggel kinyerhető adattípusok tartoznak. Végül vannak olyan adatsorok is, melyek kiadása egyébként nem ütközne jogi akadályba, de pillanatnyilag nincs apparátus, amely feldolgozná vagy publikálná azokat.

1. Problémafelvetés: viták és a közös metszet

Az utóbbi évtizedekben, de különösen a 2015. évi menekültválságot követően egyre növekvő érdeklődés övezi a nemzetközi migrációval, a menekültekkel és a kulturális sokszínűséggel foglalkozó kutatásokat. Egy erősen átpolitizált témáról van szó, amely heves indulatokat korbácsol Európa-szerte, így Magyarországon is. Morális elvek, ideológiai meggyőződések, aktuálpolitikai érdekek, gazdasági megfontolások és vélt vagy valós társadalmi hatások egyaránt befolyásolják azt, hogy egy személy vagy egy politikai entitás hogyan viszonyul a kérdéshez. Fontos ugyanakkor rámutatni két olyan összefüggésre, amely – minden logikus számítás szerint – egyaránt fontos valamennyi érintett számára, bárhol is helyezkedjen el a vélemény spektrumon.

► **(1)** Egy komplex társadalmi, demográfiai, gazdasági, politikai kihívás megfelelő kezeléséhez elengedhetetlen a társadalomtudományi kutatások tényfeltáró és elemző munkája. Az objektív döntés-előkészítő mechanizmus nagyban hozzájárul ahhoz, hogy hatékonyabb, tényalapú szakpolitikai intézkedéseket hozzanak azok az országok, melyek úgy döntöttek: befogadják a menedékkérők egy részét. Magyarország is ebbe a csoportba tartozik.

► **(2)** A sikeres integráció közös érdek. Még akkor is, ha a menekültek egy bizonyos idő elteltével nem tudják meghosszabbítani a menekültstátuszukat, a nyelv- és országismeretek megszerzése (hogy csak egyetlen példa kerüljön említésre) mindenképpen hozzájárul a potenciális etnikai, vallási, kulturális feszültségek csökkenéséhez és a társadalmi kohézió fenntartásához, sőt erősítéséhez. Hatványozottan igaz ez azokra, akik számára Magyarország lehetővé tette, hogy tartósan letelepedjenek, sőt akár állampolgárságot is szerezzenek.

Ennek az elemzésnek a célja az, hogy részben a [Nemzeti Integrációt Értékelő Mechanizmus](#) (a továbbiakban NIEM) projekt indikátorai, a meglévő adatbázisok, szekunder források és szakértői interjúk alapján körvonalazza a nemzetközi védelemben részesített személyekkel kapcsolatos adathalmaz legfőbb hiányosságait és problémáit. Ezek között vannak egyszerűnek tűnő „technikai” kérdések is (például rendkívül hiányosak a képzettségre vagy foglalkoztatottságra vonatkozó ismereteink), de az információhiány kiterjed számos „puhább”, nehezen számszerűsíthető témára is, mint például a lakhatási körülmények értékelése vagy a nyelvtanulási lehetőségek felmérése.

Az elemzés elkészültét két szakértői interjú segítette. Két, a nemzetközi vándorlásstatisztikai adatokat jól ismerő szociológus is megosztotta tapasztalatait a nemzetközi védelemben részesített személyekkel kapcsolatos adathiányról.

Mit tudunk Magyarországra érkező menedékkérőkről, illetve a befogadott oltalmazottakról és menekültekről 2021 elején? Milyen információk hiányoznak? Mennyire tekinthető komoly problémának az adathiány, és van-e reális esély arra, hogy a jövőben szűküljön azon adatforrások listája, ahol nincs vagy csak hiányos az elérhető információ? Ha alaposabban megértjük az adathiány okait, és a tapasztalatokat hazai, illetve nemzetközi kontextusba helyezzük, olyan ismeretekhez juthatunk, amelyek hosszú távon elősegíthetik a Magyarország által befogadott menekültek társadalmi beilleszkedését.

2. Az adathiányról általában

Ha egy kutató a nemzetközi migráció témájával kezd foglalkozni, hamar szembesül azzal a jelenséggel, hogy míg a honos népességről közel teljes körű statisztikai adatbázis áll rendelkezésre, és a bevándorló népességről is viszonylag sokat tudunk, addig a menedékkérőkre, menekültekre és oltalmazottakra vonatkozó információk rendkívül hiányosak. Ez egy globális jelenség, melynek számos technikai oka lehetséges, beleértve a reguláris migránsokhoz viszonyított jóval kisebb lélekszámot, vagy az adatok nagyfokú bizonytalanságát is (sokan például nem tudnak felmutatni hivatalos dokumentumot a személyazonosságukról). Látni kell azonban, hogy ez az adathiány csak a nyilvános felületekre, például a nemzeti statisztikai hivatalok és minisztériumok honlapjaira vonatkozik.

Valójában nagyon sok információ összegyűlik az Európába érkező menekültekről, ám egészen más szempontok szerint történik azok összeírása, és a regisztrálást mindenütt hatóságok végzik. Érkeznek adatok például az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökséghez (Frontex), az Európai Menekültügyi Támogatási Hivatalhoz (EASO),¹ illetve az egyes tagállamok illetékes intézményeihez is (Magyarországon pl. az Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság). Mivel a gyakorlatban nem létezik egységes európai menekültügyi rendszer, legfeljebb jogszabályok szintjén,² az adathalmaz rendkívül fragmentált, és csak a töredéke érhető el például az Eurostat oldalán. Az elemzés megírásához készített szakértői interjúk tapasztalatai alapján világossá vált, hogy bár az EU-s tagállamok eleget tesznek a minimális adatszolgáltatási kötelezettségüknek Brüsszel felé, alapvetően mindenki vonakodik megosztani a részletes adatbázisait. A nyilvántartások célja ugyanis elsősorban nem a lakosság tájékoztatása vagy a kutatói kíváncsiság csillapítása; a legtöbb ország alapvetően biztonságpolitikai kérdésnek tekinti a menekültüggyel kapcsolatos információkat.

Ez az államigazgatás szempontjából talán érthető és rövidtávon hasznosnak tűnő gyakorlat azonban hosszabb távon kontraproduktívá válhat, hiszen hatékony menekültügyi és integrációs szakpolitikai intézkedések nehezen képzelhetők el az objektív, tényalapú kutatói döntés-előkészítői munka nélkül.

3. A magyarországi menekültügyi adatok forrása

A Fontos röviden összefoglalni, hogy honnan is származnak azok az információk, amelyek a menedékkérőkről, illetve a befogadott menekültekről nyilvánosan hozzáférhetőek. A magyar bevándorláspolitikai szervezetrendszerének fejlődésére általánosságban jellemző a hatáskörök erősödő centralizáltsága. Az első idegenrendészeti eljárást szabályozó törvény 1903-as keletkezésű; ezt később az 1930. évi XXVIII. törvénycikk módosította. Az államszocializmus időszakában a Külföldieket Ellenőrző Országos Központi Hivatal (KEOKH) előbb az ÁVH, majd a Belügyminisztérium alá tartozott. Az 1993. évi LXXXVI. törvény és végrehajtási rendeletei már európai mintára készültek. Az 1990-es évek végén a menedékjogi törvény hatályba lépésével a bevándorlási kérelmek elbírálása a megyei és fővárosi közigazgatási hivatalok hatáskörébe került, a fellebbezéseket pedig a Menekültügyi és Migrációs Hivatal bírálta el. 2000-ben jött létre a Belügyminisztérium Bevándorlási és Állampolgársági Hivatala (BÁH), és ide kerültek át az idegenrendészeti feladatok.³ 2017-től, jogutódként létezik a Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal (BMH), mely 2019-től az Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság (OIF) nevet viseli. A menedékkérők és menekültek nyilvántartását tehát korábban a BÁH, később a BMH,

³ Wetzel Tamás: [A magyar migrációs jog története](#), *Iustum Aequum Salutare* V. 2009/2. 205–217.

jelenleg az OIF végzi. Azon menekültekről, akik a hivatalos személy- és lakcímnnyilvántartásban megtalálhatók, a Belügyminisztérium Nyilvántartások Vezetéséért Felelős Helyettes Államtitkársága szolgáltat adatokat a Központi Statisztikai Hivatal (KSH), illetve az Eurostat számára. Az adatok átvétele a 2196. sz. OSAP,⁴ valamint együttműködési megállapodás alapján történik. Az idősoros adatok hiányának vagy nehéz hozzáférhetőségének egyik kézenfekvő magyarázata lehetne a nagyfokú államigazgatási turbulencia, hiszen a jogszabályok mellett maguk a bevándorlásért és menekültügyért felelős hivatalok is változtak. Az interjú során azonban hamar cáfolatot nyert e hipotézis. Az adatáramlás mechanizmusát jól ismerő szakértő szerint egy ilyen „intézménycsere” esetében az akták, adatok átadása automatikus. Az elképzelhető, hogy az 1990-es években előfordulhattak kisebb „törések” az adatátadás során, de ezek nem lehetnek számottevőek. A BÁH-nál, illetve az OIF-nél „minden fontos információ meg kell, hogy legyen visszamenőlegesen”, ami azért is logikus, mert egy menekültstátusz meghosszabbításának elbírálásánál szükség van minden korábbi információra az adott személlyel kapcsolatban.

4. A hiányzó adatok rendszerezése

De hogyan lehet megállapítani, hogy mely kérdések relevánsak a menedékkérők, menekültek és oltalmazottak integrációjának elősegítése szempontjából? A Migration Policy Group által összeállított, összesen 168 tételből álló indikátorlista optimális támpontot nyújthat ennek eldöntéséhez. A NIEM indikátorok 13 modulba kerültek besorolásra, melyek mind egy-egy integrációs területet fognak át. Az **1. táblázat** rövid betekintést enged abba, hogy milyen jellegű indikátorok tartoznak az egyes blokkokba.

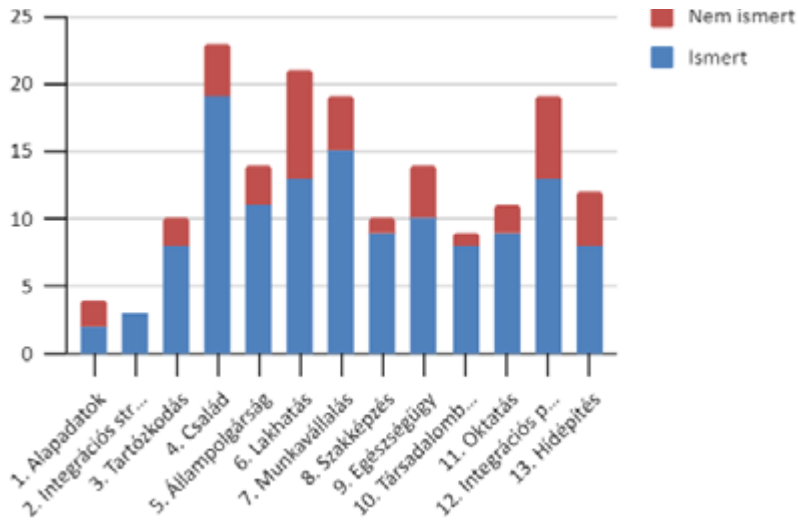
Fontos kiemelni, hogy ezen indikátorok egy jelentős része valamilyen jogszabály meglétét firtatja; ezek zömmel szabadon elérhetők Magyarország esetében is. Az implementációra vonatkozó adatok, valamint a nemzetközi védelemben részesített személyekkel kapcsolatos statisztikák azonban rendkívül hiányosak. Sokatmondó tény, hogy minden negyedik – egészen pontosan 42 darab – indikátor esetében semmilyen adat vagy információ nem áll rendelkezésre (**1. ábra**), valamint legalább ugyanennyi esetben „0” érték került rögzítésre a táblázat megfelelő cellájában. Ez utóbbi jelzés arra utal, hogy az adott kérdés nem értelmezhető magyarországi kontextusban. Például összesen tizenöt

4 OSAP: [Országos Statisztikai Adatgyűjtési Program](#). A 2196. nyilvántartási szám adatköre: „A Magyarországon tartózkodó külföldi állampolgárok demográfiai ismérvei (nem, kor, családi állapot, állampolgárság, születési ország, lakóhely, iskolai végzettség) valamint a különböző típusú engedélyekhez (belépés dátuma, engedély típusa, érvényessége, tartózkodás célja) kapcsolódó adatok az idegenrendészeti nyilvántartások alapján”.

indikátor reflektálna az államilag finanszírozott nyelvoktatás és az integrációs tanfolyamok paramétereire, de ilyen ingyenesen elérhető képzések Magyarországon nincsenek. De melyek azok a területek, ahol tényleg a sötétben tapogatózunk, és vajon felfedezhetők-e jellegzetes motívumok az adathiányban?

1. ábra: A magyarországi menedékkérőkkel és menekültekkel kapcsolatos adathiány mértéke az ismert és nem ismert NIEM indikátorok szerint

Forrás: saját szerkesztés

1. táblázat: A fontosabb NIEM indikátorok csoportosítása a megjelölt integrációs területek alapján.

Baseline	Alapadatok életkor, nem, sérülékenység (egyedülálló szülő, fogyatékkal élő, kísérel nélküli kiskorú, kínzás áldozata, stb.) szerinti bontásban; a menekültügyi eljárás tartama; a sérülékenység azonosításának tartama.
Mainstreaming	Integrációs stratégia a nemzetközi védelemben részesítettek számára.
Tartózkodás	Tartózkodási engedélyek típusa; megújítási lehetőségei; a letelepedési engedély kiadásának feltételei; könnyített feltételek a sérülékeny csoporthoz tartozók esetében; adminisztratív akadályok és költségek; pozitív döntések aránya; az elutasítás főbb indokai stb.
Család, családdegysítés	Családtagok köre és státusza; a családdegysítési kérelem előfeltételei; a kedvezményes kérelmezés időtartama; a családhoz tartozás igazolása; a családdegysítési eljárás időtartama és költsége; pozitív döntések aránya; az elutasítás főbb indokai stb.
Állampolgárság	Esetleges kedvezőbb feltételek a menekültek, oltalmazottak részére; a tartózkodási idő meghatározása; az állampolgárság megszerzésének feltételei; okmányok a származási országokból; a honosítási eljárás hossza és költsége; pozitív döntések aránya; az elutasítás főbb indokai stb.
Lakhatás	Szabad mozgás az ország területén; hozzáférés a lakhatáshoz; ingatlan-tulajdonjog megszerzése; tanácsadás, képviselő; célzott lakhatási támogatások megléte (pl. sérülékeny csoportok esetében), időtartama, összege; a lakhatás minőségének értékelése: hányan laknak barátoknál, bérlakásban, saját tulajdonban stb.
Munkavállalás	Statisztika: végzettség, túlképzettség; hányan munkanélküliek, munkavállalók, önfoglalkoztatók; hozzáférés a munkaerőpiachoz és annak adminisztratív akadályai; diplomák, képesítések elismerése; álláskereséshez nyújtott állami támogatás; koordináció a regionális/helyi hatóságokkal stb.
Szakképzés	Statisztika: hányan, milyen státuszúak vesznek részt szakképzésben; hozzáférés a szakképzéshez és annak adminisztratív akadályai; célzott állami támogatások a hozzáférés elősegítése érdekében; koordináció a regionális/helyi hatóságokkal stb.
Egészségügy	A sérülékeny csoportok (kiskorúak, várandós nők, fogyatékkal élők, idősek) azonosítása; hozzáférésük az ellátáshoz és annak adminisztratív akadályai; bekapcsolás az egészségbiztosításba; az egészségügyi szolgáltatók tájékoztatása, társadalmi tudatosságának növelése; célzott állami támogatások a hozzáférés elősegítése érdekében; koordináció a regionális/helyi hatóságokkal stb.

Társadalombiztosítás, szociális biztonság	A bekapcsolódás feltételei; jogosultságok; tájékoztatás; adminisztratív akadályok; a szociális ellátórendszer, szolgáltatók tájékoztatása, társadalmi tudatosságának növelése; koordináció a regionális/helyi hatóságokkal; szegénységi küszöb alatt élő menekültek aránya stb.
Oktatás	Statisztika az oktatásba bekapcsolódottokról az intézmény szintje szerint (25 év alatti); a hozzáférés feltételei és adminisztratív akadályai; az eddigi tanulmányok mérése; nyelvi, célzott oktatási támogatások megléte; a támogatásban részesülők száma; szakemberek tájékoztatása, társadalmi tudatosságának növelése; koordináció a regionális/helyi hatóságokkal stb.
Nyelvoktatás, integrációs programok	Statisztika: a magyarnyelv-oktatásban és az integrációs tanfolyamokon résztvevők száma; hozzáférés e szolgáltatásokhoz és ezek adminisztratív akadályai; az állami támogatások megléte és összege; a tanfolyamok minősége, időtartama; a résztvevők nyelvtudási szintje (A1-C2) stb.
Hídépítés	Államilag finanszírozott társadalmi tudatosságnövelő intézkedések megléte; koordináció a regionális/helyi hatóságokkal; önkéntes kezdeményezések támogatása; egyéni mentorálásban részesülő menekültek száma; kísérő nélküli kiskorúaknak kirendelt gyermekvédelmi gyámok száma; a menekültek részvétele a politikai/társadalmi/önkéntes tevékenységekben; menekültek által vezetett NGO-k száma stb.

Forrás: saját szerkesztés

4.1. Adathiány az integrációs területek szerint

A hiányzó adatok tipizálásának egyik módját az integrációs területek szerinti bontás jelentheti. Az **1. ábra** alapján látható, hogy bár viszonylag nagy különbségek mutatkoznak, az adathiány problémája minden megjelölt témát érinti kisebb vagy nagyobb mértékben.

Az *általános adatok* tanulmányozása során rögtön egy anomáliára bukkanhatunk. A menedékkérők, illetve a Magyarország által nemzetközi védelemben részesített személyek száma ugyanis ismert (mind a „stock”, mind a „flow” adatok), viszont az életkor, a nem, a lakóhely és a sérülékeny csoportok szerinti bontás nem elérhető. A BMH statisztikai kiadványfüzetei korábban két vagy háromhavi gyakorisággal is megjelentek, de 2018 óta nem frissült az OIF nyilvánosan elérhető adatbázisa.⁵ Ugyanakkor az Eurostat online felülete tartalmazza a kérdéses adatok egy részét; a nem és kor szerinti bontást például

⁵ www.bmbah.hu/index.php?option=com_k2&view=item&layout=item&id=177&Itemid=1232&lang=hu

egészen részletesen.⁶ A jelenség magyarázata az lehet, hogy a 862/2007/EK rendelet értelmében az EU tagállamoknak adatszolgáltatási kötelezettségük van az Európai Bizottság, illetve az Eurostat felé, viszont olyan kötelezettségeik nincsenek, melyek a belföldi, magyar nyelven elérhető publikálás gyakoriságára vagy részletességére vonatkoznának.

Az *integrációs stratégiát* tekintve nincs információhiány, hiszen ismert, hogy eddig még nem született specifikus integrációs stratégia a bevándorlók és a nemzetközi védelemben részesülők számára, illetve nincs megnevezve felelős minisztérium vagy egyéb államigazgatási szervezet annak kidolgozásáért. Habár a Migrációs Stratégia és az azon alapuló, az Európai Unió által a 2014-2020-es ciklusban létrehozásra kerülő Menekültügyi és Migrációs Alaphoz kapcsolódó hétéves stratégiai tervdokumentum szót ejt róla, a gyakorlatban még nem történt előrelépés ezen a téren.

Tartózkodás. Nem ismert, hogy a menekültek közül hányan nyújtottak be letelepedési kérelmet, és ezek közül mennyit fogadtak el, illetve utasítottak el, és milyen indokkal. (2019 januárja óta nem kaphatnak letelepedési engedélyt menekültek vagy oltalmazottak, mert csak „lakhatási indokot” ismer el a hatóság. Ha letelepedési engedélyt igényelnek, akkor le kell mondaniuk a státuszukról). A szakértői interjú során felmerült az a probléma is, hogy valójában nem tudjuk, hogy a nemzetközi védelemben részesített személyek közül életvitelszerűen hányan élnek Magyarországon. A Belügyminisztérium Személyi Nyilvántartási és Igazgatási Főosztály Operatív Szolgáltatási Osztály adatai szerint 2018. december 31-én 1658 fő rendelkezett személyi igazolvánnyal menekültként, és 1932 fő oltalmazottként, ám elképzelhető, hogy jelentős részük valahol Nyugat-Európában él. Hivatalosan ugyan nem tartózkodhatnak huzamosabb ideig más EU-tagállamban, de a gyakorlatban ezt nehezen lehet nyomon követni a schengeni övezeten belül, hiszen nem tudni, ki és mikor lépte át az államhatárt.

A *családegyesítés* témakörével kapcsolatban nem ismert, hogy átlagosan mennyi időt vesz igénybe egy ilyen eljárás, és van-e tapasztalat a családi kapcsolatok felkutatásában. Az korábban nyilvános információ volt, hogy a családdegyesítési kérelmek közül mennyit fogadtak el, illetve utasítottak el (2016-ban például 130 kérvény érkezett és 79 pozitív elbírálás született), de például 2019-ben már nincs erről adat. Az interjú során megerősítést nyert, hogy ezek az adatok, hasonlóan az előző blokkokhoz, az OIF aktáiban bizonyosan megvannak. Az *állampolgárság* megszerzésének körülményeire vonatkozó ismereteink viszonylag széleskörűek. Azt tudjuk, hogy nincs törvényileg meghatározott maximális időtartama a honosítási eljárásnak, így aligha meglepő, hogy annak átlagos időtartama sem ismert. A tapasztalatok szerint a gyakorlatban rendszerint fél – egy évet vesz igénybe, amíg választ kapnak a kérvényezők. Az eljárás maga ingyenes, de számos járulékos költsége van a honosítási vizs-

---

⁶ www.ec.europa.eu/eurostat/web/asylum-and-managed-migration/data/database

gától a fordítási költségekig. A korábbiakhoz hasonlóan itt sincs konkrétum arról, hogy a menekültek közül hányan szereztek magyar állampolgárságot,⁷ illetve milyen arányban bizonyult sikertelennek a honosítási eljárás, és miért. Az interjú során lehetséges adatforrásként említették a Budapest Főváros Kormányhivatalának Állampolgársági és Anyakönyvi Főosztályát, hiszen a magyarországi menekültek döntő többsége (becslések szerint háromnegyede) Budapesten él.

A legtöbb hiányzó kérdés a *lakhatási* viszonyokra vonatkozik. Más integrációs területekre is érvényes, de itt mindenképpen hangsúlyozni kell, hogy az állami – például lakhatási – támogatások teljesen elapadtak 2016 után. Ennek megfelelően minden olyan indikátor, ami erre a kérdéskörre reflektálna, értelmezhetetlen a magyarországi kontextusban. Nem meglepő a bérlakásban élő menekültekre vonatkozó adathiány sem, figyelembe véve a tényt, hogy a lakásállomány alig 2%-a szociális bérlakás⁸ (public accommodation). Ez a lakhatási forma egyáltalán nem tipikus Magyarországon, ellentétben Ausztriával vagy Németországgal. Ezen túl viszont arról sincs adat, hogy a menekültek közül hányan hajléktalanok, hányan élnek a barátaikkal vagy családjukkal közös háztartásban, mennyien laknak albérletben, esetleg saját ingatlanban. A lakáskörülményekről is csak annyi információ áll rendelkezésre, amennyi a fókuszcsoport-interjúk során elhangzott: rendszerint rossz felszereltségű, túlzásúfolt környezetéről számoltak be a megkérdezettek. Az ingatlan-tulajdonjog megszerzése terén pozitív változás 2016-hoz képest, hogy ma már a menekültekre és oltalmazottakra is a magyar állampolgárookra vonatkozó szabályt alkalmazzák.

Hasonlóan szembeűnő a nemzetközi védelemben részesített személyek munkavállalásával, *foglalkoztatottságával* kapcsolatos adathiány. Ha van valami, amely alapvető fontosságú lenne az integrációs folyamat előmozdítása érdekében, az többek közt a legmagasabb iskolai végzettség ismerete volna, illetve az, hogy a menekültek és oltalmazottak közül vajon hányan vannak jelen a munkaerőpiacon foglalkoztatottként akár rész-, akár teljes munkaidőben, netán hányan indítottak magánvállalkozást. Itt azonban még az alapadatok is hiányoznak. Habár nincsenek konkrét számok, a tapasztalatok szerint alapvetően pozitív változásnak lehetünk szemtanúi az utóbbi években, hiszen a munkaerőpiacon komoly szakemberhiány lépett fel, különösen Budapesten és a vidéki nagyvárosokban. A Covid 19 válság viszont alighanem kedvezőtlen irányba fordította e tendenciát.⁹ A fentiekkel összefüggésben a képzettséget

---

⁷ A menedékkérők állampolgársági statisztikái a [KSH adatbázisában elérhetők](#)

⁸ www.gki.hu/wp-content/uploads/gki/Szocialis_berlakas.pdf

⁹ Bővebben lásd Budai Boglárka elemzését ugyanebben a sorozatban.

igazoló dokumentumok elfogadásának vagy elutasításának arányára, illetve a túlképzettségre vonatkozó adatok sem ismertek, bár utóbbira magyarázat, hogy a „brain waste” jelensége egy egyébként is kevésbé feltárt problémakör a migrációkutatás szakirodalmában.¹⁰ A fókuszcsoport során viszont kiderült, hogy a Magyarországon élő menekülteknek akár a fele túlképzettként dolgozhat a jelenlegi munkahelyén.

A fenti adatok vélhetően azért is hiányosak, mert a menedékkérők jellemzően papír nélkül érkeznek; a dokumentumok vagy megsemmisültek, vagy az érintettek titkolják azokat, hogy kedvezőbb döntés szülessen az eljárás során. (Számos példa ismert Európából, például egyiptomi illetőségű személyek szír állampolgárként próbáltak menekültstátuszt kapni). Ami a munkaerőpiaci részvételt illeti: a szakértő a németországi tapasztalatokra hívta fel a figyelmet. Az Institute for Employment Research (IAB) adatai alapján 2019 végéig a 15-64 év közötti menekültek kb. 40%-a tudott elhelyezkedni, és közülük minden második valamilyen speciális szakképesítést igénylő munkakörben.¹¹ Ez a vártnál jobb mutató, de még így is további 5-6 év kérdése lehet, míg a 2015-16-os hullámmal érkezett menekültek végül mind kijutnak a német munkaerőpiacra. Magyarországon nagyságrendekkel alacsonyabb a menekültek száma, ám a magyar nyelv nehéz elsajátítása ugyancsak lassíthatja a folyamatot.

Az egészségügyi szempontból sérülékeny menedékkérők (például kísérő nélküli kiskorúak, várandós nők, fogyatékkal élők, idősek) azonosítási protokollja, illetve az eljárás időtartama nem ismert. Arról sincs konkrétum, hogy az állami költségvetésben milyen források kerültek elkülönítésre a menedékkérők és menekültek egészségügyi ellátására. Kényes kérdés továbbá az ún. „kiegészítő igények” problémaköre. Mivel az elismert menekültek törvényileg ugyanolyan ellátásra jogosultak, mint a magyar állampolgárok (néhány gyakorlati problémára a fókuszcsoport során persze fény derült), ez főleg a tranzitónákban bizonytalan ideig várakozó menedékkérőket érintette.¹²

¹⁰ E kifejezés arra utal, amikor egy bevándorló a végzettségéhez képest alacsonyabb státuszú munkát vállal, köszönhetően például a nyelvtudás hiányának vagy a képzettséget igazoló dokumentumok inkompatibilitásának. Gazdasági szempontból egy kifejezetten káros jelenségről van szó, amely rossz a befogadó államnak (a humán-erőforrás elpocsékolása), rossz a kibocsátó államnak (brain drain: a képzett fiatalok elhagyják az országot), és rossz az adott személynek is (a szubjektív jóllét érzékelhető csökkenésével jár).

¹¹ www.dw.com/en/germany-refugees-integrated-into-labor-market-quicker-than-expected/a-49908960

¹² A vonatkozó NIEM indikátor azt mutatja, hogy a menedékkérők és nemzetközi védelemben részesített személyek hozzávetőlegesen hány százaléka számolt be arról, hogy az egészségügyi ellátás igénybevétele során valamilyen akadályba ütközött, illetve azt nem tudta leküzdeni. A tranzitónákban több-kevesebb időt eltöltött menedékkérők közül csaknem mindenki, a menekültek és oltalmazottak közül pedig a többség (becslés szerint 60-80%) ebbe a csoportba tartozik. Utóbbiak esetében az ellátás megkészsége jellemző; gyakori, hogy az egészségügyi ellátórendszer különböző intézményei többször is továbbírnyítják őket.

Azt pontosan tudni, hogy milyen feltételek mellett van jogosultságuk a szociális támogatás, a munkanélküli ellátás, az egészségi állapottal/rokkantsággal kapcsolatos ellátás, a család- és gyermektámogatás és az időskori ellátás igénybevételére, illetve milyen adminisztratív teendők és akadályok vannak mindezzel kapcsolatban. A szociális biztonság számszerű indikátorai viszont nem ismertek, például, hogy a nemzetközi védelemben részesített személyek hány százaléka él a szegénységi küszöb alatt. A fókuszcsoport-interjúk alapján ez az arány valószínűleg meghaladja az 50-60%-ot.

Az *oktatási* helyzetről sem áll rendelkezésre teljes statisztika, és változó, hogy az adattáblák elérhető-e vagy sem. Míg 2016-ból például egyáltalán nincs ilyen adatsor, az ismert, hogy 2019-ben 30, 52, 84 és 34 menedékkérő vagy elismert menekült járt óvodába, általános- és középiskolába, illetve egyetemre. (Elméletileg az Oktatási Hivatal köznevelés információs rendszere (KIR) tartalmazza a nyilvános információkat.) A célzott állami oktatási támogatásban részesülő gyermekek, illetve a velük foglalkozó oktatók száma egyaránt nulla, hiszen nyelvi és integrációs támogatás – a korábbiakhoz hasonlóan – ebben a szférában sincs.

Ahogy korábban már említésre került, jelenleg nincsenek államilag finanszírozott, ingyenes nyelvrák és *integrációt* elősegítő programok, tehát nem lehet választ adni arra, hányan vesznek részt ebben, hányan szereznek nyelvvizsgát, mennyire elégedettek a tanfolyam minőségével, mennyire hasznosak a megszerzett ismeretek stb. A szakértői interjúban elhangzott, hogy 2015-ig még voltak ilyen, a BÁH Menekültügyi Ellátási Osztálya által finanszírozott kurzusok (többek között a Katedránál is foglalkoztak elismert menekültek magyar nyelv oktatásával), de azt követően elapadtak a források.

Azokra a kérdésekre, hogy vannak-e közpénzből finanszírozott társadalmi tudatosságnövelő intézkedések, van-e a kormányzat részéről koordináció a regionális/helyi hatóságokkal, támogatják-e az önkéntes kezdeményezéseket, részt vesznek-e a menekültek a nemzeti vagy helyi politikai konzultációban stb., mind nemleges válaszok adhatók. A „*hídépítés*” blokkban az adathiány főleg a kísérő nélküli kiskorúakhoz kirendelt gyermekvédelmi gyámok számára, a politikai, társadalmi vagy önkéntes tevékenységekben résztvevő menekültekre, illetve az általuk vezetett NGO-kra vonatkozik.

4.2. Adathiány a valószínűsíthető okok szerint

A tipizálás az adathiány valószínűsíthető okai alapján is megtörténhet. Érdemes megismételni, hogy az adathiány zömmel az implementációra, valamint a menedékkérők és nemzetközi védelemben részesített személyekkel kapcsolatos számadatokra vonatkozik. A NIEM projekt korábbi tapasztalatai, valamint a szakértői interjúk alapján négy olyan tényező körvonalai rajzo-

lódnak ki, amelyek részben vagy egészében magyarázzák az adott adattípus hiányát vagy nehéz hozzáférhetőségét.

4.2.1. Nem létező adatok

Természetesen elképzelhető, hogy a felsorolt indikátorok egy része azért hiányzik, mert Magyarországon egyáltalán nem keletkezik ilyen jellegű adat. Nehéz elképzelni például, hogy a menekültek politikai, társadalmi vagy önkéntes tevékenységeiben való aktivitását milyen adatbázis regisztrálná, vagy a nyelv- és integrációs programok hatékonyságát milyen objektív szempontrendszer mérné. Ezzel együtt valószínűsíthető, hogy az adathiány zömét létező, ám nem publikált információk teszik ki. Milyen tényezők állhatnak ennek hátterében?

4.2.2. Alacsony mintaszám

Magyarországra érkező menedékkérők és az elismert menekültek száma a 2015-16-os menekültválság éveit leszámítva jellemzően jóval alacsonyabb, mint a legtöbb nyugat-európai EU-tagállam esetében. Korábban lett volna relevanciája a rendelkezésre álló adatok részletesebb publikálásnak, de akkor nem volt reflektorfényben e téma. 2017 után pedig annyira kevés emberről van szó, hogy elméletileg akár a személyes beazonosíthatóság lehetősége is fennállhat; például, ha az adott negyedévben három 65 év feletti pakisztáni nő kapott menekültstátuszt. (A statisztikai hivatalok gyakran élnek a felfedés elleni védelem eszközével, amikor bizonyos lélekszám – például öt vagy tíz fő – alatt egy egyezményes szimbólummal jelölik az adott cellába tartozók számát. Magyarországon is bevett gyakorlat ez; a Központi Statisztikai Hivatal három fő alatt nem közöl pontos számot.) 2015 előtt a közvélemény-kutatások is rendszerint a bevándorlókkal kapcsolatos attitűdöt vizsgálták, míg a menekültekre alig-alig reflektáltak kérdések. Ráadásul sokak számára összerosódott a két kategória, hiszen korábban a menekültek zömmel európai (jellemzően nyugat-balkáni) származásúak voltak. A túl kicsi minta tehát valós „probléma”, de a KSH minden beérkező adatot közzétesz, így nem elsősorban az adatvédelmi szempontok felelősek a töredékes adathalmazért.

4.2.3. Eltűnő adatok

Fontos kiemelni, hogy a kérdéses információk többsége – beleértve a szenzitív adatokat – el sem jut a Központi Statisztikai Hivatalhoz. Csupán azon személyek alapadatait tartalmazzák a nyilvánosan elérhető KSH adattáblák, akik megkapták a menekültstátuszt, majd bekerültek a lakcím-nyilvántartásába, illetve a személyi igazolványhoz is hozzájutottak. Az egyéb adatok az Országos Idegenrendészeti Főigazgatóságnál maradnak, de pontosan nem ismert, hogy milyen jellegűek (például vajon megkérdezték-e a legmagasabb iskolai végzettséget).

Az adathiány konkrét, számszerűsíthető része valószínűleg létező adatsorokat takar, amelyek a törvényes eljárás során papírra is kerültek, de aztán „lebegnek” az államigazgatási alrendszerekben anélkül, hogy feldolgozásra és/vagy publikálásra kerülnének. A szakértő szerint a hiányzó demográfiai adatok, beleértve a sérülékeny csoportba tartozók számát, a családegyesítési, állampolgársági és letelepedési kérelmek elfogadási vagy elutasítási arányai, továbbá a foglalkoztatottsági és oktatási adatok minden bizonnyal ebbe a kategóriába tartoznak. Az adatok ráadásul több helyről érkeznek, a szálak viszont nem futnak össze. Valószínűleg hiányzik az apparátus, amelynek – részben a kis mintaszám miatt – érdeke lenne időt és energiát fordítani a különböző hatóságok által rögzített adatok harmonizálására és publikálására. Az adatgazdák listája széles: a befogadott menekültekkel és oltalmazottakkal kapcsolatban adatok kerülnek regisztrálásra mindenekelőtt az Országos Idegenrendészeti Főigazgatóságnál, továbbá az Oktatási Hivatalnál (lásd: Köznevelés Információs Rendszer), a Nemzeti Adóhivatalnál, az Országos Egészségbiztosítási Pénztárnál.

4.2.4. Aktuálpolitikai milió

Korábban már szó esett róla, de fontos feleleveníteni, hogy a kormányok láthatóan elsősorban biztonságpolitikai kérdésként kezelik a menekültügyet. Ez nem magyar sajátosság. A közelmúltban került sor például a 862/2007/EK rendelet¹³ módosítására, amely a menedékkérő, menekült és kényszerintézkedések alá vont személyekkel kapcsolatos adatszolgáltatás gyakoriságát hivatott növelni, különös tekintettel néhány sérülékeny csoportra, például a kísérő nélküli kiskorúakra. A gyakoriságbővítés ellen azonban számos ország tiltakozott, köztük Dánia vagy Belgium is, melyekről egyébként azt gondolná a laikus szemlélő, hogy nyitottan állnak az adatközléshez. Érzékeny, de megkezdhetetlen téma az aktuálpolitikai milió, ami nem egy konkrét, kézzelfogható indokként szerepel e felsorolásban; inkább egy általános attitűdre utal a menekültüggyel foglalkozó hatóságok részéről. Olykor olyan esetekben is a „jobb nem firtatni” elv érvényesül, amikor amúgy teljesen értéksemleges, például egyszerű demográfiai alapadat-igénylésről lenne szó. Erre példa lehet a nemzetközi védelemben részesített személyek nem és kor szerinti bontása is, mely az Eurostat honlapján elérhető, ám a hazai adatbázisokban nem kerül feltűntetésre. A minimálisan elvárt adattovábbítás tehát megtörténik az Eurostat felé, ám – hacsak nincs konkrét rendelet – inkább a vonakodás jellemző az egyéb adatszolgáltatási kérvények esetében. A közérdekű és közérdekből nyilvános adatokat elvileg lehet egyedileg igényelni, azonban meglehetősen képleteny, hogy pontosan mi számít közérdekűnek.

---

¹³ Az Európai Parlament és az Európai Tanács 862/2007/EK rendelete (2007. július 11.) a migrációra és a nemzetközi védelemre vonatkozó közösségi statisztikákról, valamint a külföldi állampolgárságú munkavállalókra vonatkozó statisztikák összeállításáról szóló 311/76/EGK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről döntött. „Meghatározta azokat az EU-s szabályokat, amelyek a migrációra, a nemzetközi védelemre, a jogszerű vagy illegális migrációra, valamint az uniós és az EFTA-országok általi visszatérésekre vonatkoznak”. [Bővebben](#)

5. Összegzés és szakpolitikai ajánlások

A vizsgálatok és a szakpolitikai iránymutatások döntő többsége a befogadó társadalmak szempontjából értelmezi a folyamatokat, és jóval kevesebb figyelem irányul magukra a bevándorlókra, és még inkább a menedékkérőkre, menekültekre és oltalmazottakra. Holott, ha többet megtudnánk a jelenségről, az segíthetne abban, hogy hatékonyabb, tényalapú szakpolitikai intézkedéseket hozzanak azok az országok, melyek úgy döntöttek: befogadják őket. A jelenlegi tapasztalatok alapján azonban kijelenthető, hogy a szükségesnél hiányosabbak az ismereteink a menedékkérőkről és a nemzetközi védelemben részesített személyekről éppúgy, mint a menekültkérelem benyújtásának, majd elbírálásának körülményeiről és következményeiről.

A NIEM által összeállított indikátorlista jó támpontot ad annak felméréséhez, hogy elméletben mely adatokra lenne szükség a gyors és hatékony szakpolitikai munka elvégzéséhez. A kutatás során azonban kiderült, hogy ezeknek legalább negyede hiányzik, különösen, ami a számszerű adatokat illeti. Ennek az elemzésnek a célja az volt, hogy különböző szempontok szerint körbejárja a nemzetközi védelemben részesített személyekkel kapcsolatos adathiány témáját Magyarország esetében, jellegzetes mintákat keressen benne, majd röviden számba vegye az adathiány feloldásának lehetőségeit és esélyeit.

Vannak olyan adattípusok, amelyek aligha valószínű, hogy valaha is szisztematikus összeírásra kerülnének. Ide főleg az olyan „puha” indikátorok sorolhatók, mint a menekültek civil életben való részvétele, az általuk vezetett non-profit szervezetek száma, vagy éppen a lakáskörülményeik szubjektív megítélése. Bár kutatói szempontból ezek érdekes kérdések lennének, a gyakorlatban a menekültekkel kapcsolatos adatfelvétel egészen más, inkább adminisztratív szempontrendszer szerint történik.

A második csoportba azon indikátorok sorolhatók, amelyek egy-egy konkrét kutatási projekt során feltárhatók lennének, de csakis az illetékes önkormányzatok bevonásával. Például arra a kérdésre, hogy a befogadott menekültek közül hányan hajléktalanok, hányan élnek a barátaikkal vagy családjukkal közös háztartásban, mennyien laknak bérlakásban, albérletben, esetleg saját ingatlanban, csak akkor lehetne választ adni, ha az érintett önkormányzatokat (ahol viszonylag sok nemzetközi védelemben részesített személy él, pl. Budapest VIII. kerület) külön-külön megkeresne a projekt. Javaslat: az érintett önkormányzatok monitorozzák a nemzetközi védelemben részesített személyek lakhatási körülményeit és munkaerőpiaci viszonyait, és szükség esetén működjenek együtt az erre irányuló kutatási tevékenységgel.

A harmadik csoportba már nagy valószínűséggel létező, de a rendszerből igen kis valószínűséggel kinyerhető adattípusok tartoznak. Itt elsősorban olyan, az államigazgatás szempontjából „nem közérdekűnek” címkézett információkra lehet gondolni, mint például a menedék- vagy az állampolgársági kérelem elutasításának indoklása. A megkérdezett szociológus szerint, ha van is ilyen indoklás, legfeljebb egy általános, egymondatos megjegyzés várható, hogy az illető személyek nem feleltek meg a törvényi előírásoknak. Ezzel együtt az adathiány megszüntetése szempontjából fontos lenne e leírások összefoglalása. Természetesen nem a konkrét, névre szóló indoklások, hiszen ezek kiadása személyiségi jogokat is sértene, de fontos lenne összegezni az átfogóbb kategóriákba tartozó elutasítások számát és arányát.

A negyedik csoportba olyan, a különböző államigazgatási alrendszerekben szintén létező adatsorok tartoznak, melyek kiadása egyébként nem ütközne jogi akadályba, de pillanatnyilag nincs apparátus, amely vállalná, hogy „összeszámolja a papírokat”. A demográfiai alapadatok, a benyújtott kérelmek elfogadási vagy elutasítási arányai, az eljárás átlagos hosszúsága, a hiányzó foglalkoztatottsági, szakképzési és oktatási adatok zöme valószínűleg ide sorolható. Az integráció szempontjából különösen fontos lenne többet tudni a sérülékeny csoportba tartozókról; mivel törvényileg regisztrálni kell, erről is biztosan van adat, de valószínűleg csak papíron. Javaslatok: (1) Fontos lenne a BMH statisztikai kiadványfüzeteinek rendszeres publikálása a 2018 előtti gyakorlatnak megfelelően. (2) Érdemes lenne felállítani egy olyan apparátust, amelynek explicit célja a nemzetközi védelemben részesített személyekkel kapcsolatos adattöredékek összegyűjtése és harmonizálása, valamint – az adatok hozzáférhetőségének biztosítása révén – a társadalomkutatói munka támogatása, illetve a szakpolitikai intézkedések hatékonyságnövelése. Az adatbázis relatíve kis mérete miatt ez aligha kötne le nagy munkaerő-kapacitást. Az adatok feldolgozottságának és hozzáférhetőségének optimális szintje a nem, életkor, állampolgárság, családi állapot, legmagasabb iskolai végzettség, tartózkodási hely (legalább: főváros, megyeszékhely, egyéb város, falu) bontást tartalmazná.

Minderre részleges megoldást kínálhat a népszégregiszter megléte. A szakértői interjú biztató jövőképet vázolt fel ezzel kapcsolatban, hiszen ahogy manapság szinte minden nemzeti statisztikai hivatal, úgy a KSH is foglalkozik a statisztikai népszégregiszter kiépítésének lehetőségével. Ez optimista becslés szerint 5-6 év múlva talán már működőképes rendszerként állhat rendelkezésre. Ezek a regiszterek néhány nyugat-, de főleg észak-európai országban már jól működnek, és a népszámlálások során is egyszerűbb és gyorsabb adatfeldolgozást tesznek lehetővé. Ez tulajdonképpen a különböző tematikájú nyilvántartások adatainak összekapcsolását jelenti, beleértve a lakás- és vállalkozásregisztereket, a társadalombiztosítási, oktatási, vagy éppen az adónyilvántartásokat stb. Mivel minden hivatalos lakcímmel rendelkező személy

adatai összefűzésre kerülnek a népeségregiszterben (természetesen anonim módon, ideiglenesen előállított kapcsolati kódok alapján, az adatvédelmi protokollt szigorúan betartva), elméletileg lehetségessé válhat az, hogy többet tudjunk majd meg például a menekültek és oltalmazottak iskolázottsági vagy épp foglalkoztatottsági mutatóiról. Ez egyelőre terv, de egy határozott fejlesztési irány a KSH részéről. Javaslat: a népeségregiszter kialakításakor fontos lenne a jövőbeli kutatói szempontok figyelembevétele is. Mindenképpen szükség van egy olyan szűrőmechanizmus beépítésére, amely lehetővé teszi bizonyos társadalmi csoportok – beleértve a nemzetközi védelemben részesített személyek körét – leválogatását, majd az adatok aggregálását. Mindehhez elengedhetetlen volna egy technikai leírás elkészítése, ami alapján egy migrációval foglalkozó kutató önállóan is el tud kezdeni dolgozni.